1937 ий
16
МАЙ
№ 30 (314)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-влак, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн горком орган

Уэш организоватлымэ сойузно рэспубликласэ комсомол организацэ-влак нэргэн

ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтын пунчалжэ

1. ВЛКСМ Казах край организацым Казахстан Лэнин коммунист рвэзэ ушэмыш да ВЛКСМ Киргиз область организацым Киргиз Лэнин коммунист рвэзэ ушэмыш савыраш.

Казах дэн Киргиз рэспубликласэ шушаш чэрэтан комсомол сйездлаштэ тидэ организацэ-влакын рӱдӧ комитэт сайлымашым эртараш.

2. ВЛКСМ Закавказ крайкомым пытараш да Азэрбайджан ЛКСМ Рӱдӧ Комитэтым, Грузий ЛКСМ Рӱдӧ Комитэтым, Армэний ЛКСМ Рӱдӧ Комитэтым вик ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтлан подчинитлаш.

3. ВЛКСМ Кара-Калпак область организацым Узбэкистан комсомол организацэ составыш пурташ, Кара-Калпак обкомым вик Узбэкистан ЛКСМ Рӱдӧ Комитэтлан подчинитлаш.

РСФСР-ыш пурышо автоном рэспубликласэ комсомол организацэ-влакым вик ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтлан подчинитлымэ нэргэн

ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтын пунчалжэ

1937 ий 1 ийуль гыч Бурьат-Монгол, Дагэстан, Кабардино-Балкар, Калмык, Карэл, Коми, Марий, Мордва, Поволжйэ-Нэмыч, Сэвэро-Осэтин, Удмурт, Чэчэно-Ингуш да Чуваш автоном рэспубликласэ комсомол организацэ-влакын ВЛКСМ обкомыштым вик ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтлан подчинитлымэ порьадкым ышташ.

СОВЭТ УШЭМЫШТЭ

РСФСР-ын у кугыжаныш Гэрбшэ. Йошкаргэ тӱсэш, шӧртньӧ тӱсан кэчэйол коклаштэ шӧртньӧ сорла дэн чӧгыт улыт, нуным шӧртньӧ парча авыра „РСФСР“ йошкаргэш шэмэ дэнэ возалтыныт.

Испан дэлэгацэ ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтыштэ

9 майыштэ испан дэлэгацын 15 рвэзэ бойэцшэ—пашазэ, матрос да командир-влак ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтыш мийэныт. Нуно эрык вэрч кучэдалшэ испанийсэ самырык бойэц-влак лӱм дэнэ Совэт Ушэмысэ пийалан рвэзэ, ӱдыр-влаклан саламым каласэныт.

Испан дэлэгаций дэнэ вашлиймаштэ ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэт сэкрэтарь-влак Косарэв, Лукйанов, Файнбэрг, Вэршков, Васильйэва, Пикина йолташ да Чэмоданов йолташ (КИМ) лийыныт.

Косарэв йолташ нинэ ончыл самырык бойэц влак коч эрык вэрч кучэдалшэ чыла испан молодожым саламлэн.

Испанийсэ самырык бойэц-влак дэнэ кутырымаш 4 шагат утла лийын. Косарэв йолташ дэлэгат-влакын ССР Ушэмысэ молодожын илышыжэ нэргэн, праважэ нэргэн, адак пашашкэ выдвигатлымэ да комсомолэц—правитэльствэ члэн-влак нэргэн йодмыштлан сайын умландарэн.

Косарэв йолташын салам мутшылан дэлэгацэ лӱм дэнэ Зурбано Рамон, Вэласко Сэрхио да молат вашмутым ойлэныт.

„Комсомольская правда.“

Планэрист-комсомолэц Расторгуйэвын рэкордшо

1937 ий 5 майыштэ совэт планэризм мастэр комсомолэц В. Л. Расторгуйэв йолташ ик вэран „ГН—7“ планэр дэнэ 539 киломэтрат 623 мэтрым чонгэштэн. Тидэ рэзультатым Косарэв лӱм ССР Ушэм Рӱдӧ Аэроклубын спортивнэ комиссэ пӱтынь ушэмысэ рэкордлан шотлэн да Тӱньамбал Авиацэ Фэдэрацэ прэзидиумлан матэриалым колтэн.

Расторгуйэв йолташ Сталин йолташлан кугу куанымаш дэнэ шкэжын рэкордшо нэргэн письмам возэн.

— Мыйым воспитатлышэ да куштышо партий дэн комсомоллан шокшо таум каласэм. Сэнгымашэм шогалаш огыл, а эрэ ончыко кайаш, чонгэштымэ пашаштэ кушкаш, у рэкордым шуаш тланэт сӧрэм,—манын Сталин йолташлан возымо письмаштыжэ Расторгуйэв йолташ.

* * *

12 майыштэ Расторгуйэв йолташ шкэ рэкордым эртэн. Тудо „ГН—7“ планэр дэнэ 590 киломэтр утла чонгэштэн.

МАРИЙ АССР КОНСТИТУЦО ПРОЭКТ НЭРГЭН КАҤАШАТ

КУГУ ПИЙАЛ

ССР Ушэм Сталин Конституцын 121 шэ статьаштыжэ „ССР Ушэмын граждан-влакшэ образованийым налаш праван улыт“, манын пэш чаплын ончыктымо. Марий АССР-ын Конституцо проэктыштыжат образованийым налмэ нэргэн Сталин Конституцышто ончыктымо сэмынак пэш сайын возымо. „Марий АССР граждан-шамыч образованийым налаш праван улыт“ (Марий АССР Конституцо проэкт гыч). Тэвэ тидэ мэмнан элыштэ шонымо сэмын тунэмаш, шкэ йӧратымэ спэциальностьым налаш чыла йӧн пумым раш ончыкта.

Примэрлан ышкэмым налам: мый йорло йэнгын икшывыжэ улам. Тунэмаш Совэт власть эрвак полшэн шогыш. Шэрнурышто пэдтэхникумым тунэм пытарымэшкэм мыйым чиктыш, пукшыш да общэжитьыштэ йара ашныш.

1930 ийыштэ Шэрнур гыч Москосо мэдинститутыш тунэмаш кайшым. Тушто 1935 ий мартэн тунэмым. Тыгэ врач лийын лэктым. Лачак партий дэн правитэльствын п о л ш ы м ы ш т дэнэ вэлэ шкэ йӧратымэ спэциальностьым н а л ы м, тонымашкэм шуым.

Кызыт мый Морко район б о л ь н и ц э вуйлатышылан шогэм. Млanэм пэш кугу отвэтствэннэ пашам пумо. Кугу пашам чаплын шукташ уло вийэм дэнэ тыршэм.

Ындэ ожно царизм да руш импэриалист буржуазий кид йымалнэ кул шотышто орланэн илышэ шэмэр марий калыкын Конституцо лийэш, Тидэ—кугу пийал дэн куанымаш.

Врач комсомолэц—
С. Г. Охотин.

ТУНЭМАШ ЭРЫК

Мэ, Марий йал озанлык коммунист школышто тунэмшэ комсомолэц-влак Марий АССР-ын Конституцо проэктшым п э ш куанэн вашлийна. Кузэ от куанэ? Тудо мланна, ожсо кугыжан кид йӱмалнэ пизырналт илышэ шэмэр калыклан, пэш кугу правам пуа. Тэвэ II-шо курсышто тунэмшэ А н т о н о в йолташ Конституцо проэкт лончылымо годым тыгэ маньэ: „Сталин Конституцо ССР Ушэмын 121 статьажэ да Марий АССР Конституцо проэктын 88 статьажэ мланна тунэмаш кугу правам пуа.

Кызыт мэмнан Марий йал озанлык коммунист школышто 276 йэнг тунэмэш. Тидын кокла гыч пэлыжэ утла марий-влак улыт.

Троцкист, буржуазнэ национолист моло тушманвлак мэмнан кучэдал сэгэн налмэ правам шуплышын налаш тыршэныт. Тэвэ мэмнан школышто буржуазнэ национолист Соловйов пурэн, учэбнэ частьым вуйлатэн шогыш. Тудо тунэммын качэствыжэ вэрч кучэдалмашым тӱрлӧ сэмын чараклэн шогэн.

Мэ, 15 май гыч каникулыш кайэна. Каникул жапыштэ колхоз комсомол организацылаштэ М а р и й АССР Конституцо проэктшым умылтараш пижына.

П. Щэрбаков.

Моско гыч Хабаровскыш 400 ӱдыр мийэн шуын

5 фэвральыштэ лэкшэ „Комсомольская правда“ газэтыштэ Мӱндыр Эрвэлыштэ илышэ комсомолка Хэтагурова йолташын ӱдыр-влакым Мӱндыр Эрвэлыш кайаш ӱжын возымо письмажым пэчэтлымэ ыльэ.

Тидэ ӱжмашым ССР Ушэмысэ ӱдыр-влак кугу кумыл дэнэ вашлийыч. Мӱндыр Эрвэлыш кайаш шукэ йодмашым пуэныт.

Кызыт Моско гыч да моло олала гычат, ӱдыр-влак Мӱндыр Эрвэлыш кайат. 28 апрэльыштэ Моско гыч лӱмын ойрымо пойэзд дэнэ 400 ӱдыр Хабаровскыш кайаш лэктыныт ыльэ. 9 майыштэ нуно Хабаровск олашкэ мийэн шуыныт. Ӱдыр - влакым Хабаровскышто шокшын ваш лийыныт. Нуно чыланат пашам ыштааш Комсомольск олаш кайат.

Сэнгымашнам ончыктышо докумэнт

„Ломбэр“ колхоз члэнвлак (Шэрнур район) тӱшка погынымаштэ Марий АССР Конституцо проэктын кажнэ статьажым раш лончылышт.

— Марий АССР-ын Конституцо проэкт—тидэ сэнгымашнам ончыктышо проэкт,—м а н ы т колхозник-влак.

Ломбэрский.

Конституцо проэкт нэргэн кумдан каҥашат

Кой-Сола йал совэт кӧргыштӧ (Шэрнур р-н) Марий АССР-ын Конституцо проэктшэ нэргэн каҥашымаш кумдан шарлэн. Йал совэт кӧргыштӧ улшо чыла колхозлаштэ Конституцо проэкт нэргэн каҥашымэ.

Чыла колхозыштат колхозник-влак шкэ куанымыштым каласкалышт. Тэвэ, „Йошкар шӱдыр“ колхоз вуйлатышэ Йамбаршэв йолташ,—Конституцо проэкт—тидэ Марий рэспубликысэ чыла шэмэр калыкын кумылыштым сэнгымаш вэрч кучэдалаш тарватэн шогэ, маньэ. Тудо Марий АССР лиймылан, пашалан да канаш права улмылан, улан, вэсэла илыш пушо партий дэн правитэльствылан пэш кугу таум каласыш. Моло колхозник-влакат шкэ куанымыштым каласышт.

Ломбэрский.

57

В. М. МОЛОТОВЫН статьажэ

Троцкист да моло врэдитэль, диверсант дэн шпион-шамыч ваштарэш кучэдалмаштэ мэмнан задачына *)

Кугыжанышын интэрэсшым аралымэ нэргэн, шэмэр-влакын интэрэсыштым аралымэ нэргэн ойлымо годым пашайэн-влакым тэргаш Лэнин тыгэ туныктэн. Тушманым альэ пэл тушманым тўжвак лукшаш вэрч иктаж мом, „зийаным“ альэ „пэлэ зийаным“ тўжвак лукшаш вэрч Лэнин „чойаланаш“, „развэдкым“, „кавэрзым“, „продэлкым“ ыштылаш тэмлэн. Лэнинын тидэ ончыктымыжым шкэнан пашаштына сэрйозно кучылтына ыльэ гын, мэ шуко врэдитэльым ончычрак почын шуктэна ыльэ, заводлаштэ, шахтылаштэ, кўртньö корнышто диверсий, йыман кöргычмö да шпион вылазкэ пашалан эрыкым она пу ыльэ. Кэч мо гынат, умбакыжэ мланна Лэнинын тидэ кангашыжым большэвикла шотыш налман.

Отвэтствэннэ пашайэн-влак чўчкыдын тыгэ ойлат: мланна пашайэнгым партий, партийнэ организацэ пуа,— маныт. Тыгэ нуно тэвэ мом каласынэшт: пуйто „отвэтствэннэ пашайэн“ манмэт шкэ аппаратыш пашайэнгым погымылан мутым ок кучо; пашайэн-влак начар улыт йа чылт тушманыш лэктыныт гын, пуйто тидлан вуйлатышэ пашайэн огыл, а пашайэнгым колтышо партийнэ организацэ мутым куча. Партийым йот (öрдыж) пашалан шотлышо бэспартийнэ йэн-влак тыгай мутым ойлат гын, тидым альэ умлаш лийэш. Но коммунист-влак тыгэ ойлэн огыт кэрт. Коммунист вэрч да иктаж могай пашаш колтымо йэн вэрч партийнэ организацэ, мутат укэ, мутым куча. Но тидлан лийын партийын лўмжым амырташ правам иктыланат пумо огыл.

Лач мöнгэшла: мэмнан пэрвой обйазанностьна, вуйлатышэ-влакын обйазанностьышт—партийнэ организацыла гыч колтымо пашайэнгым пашаштэ тэргымаш лийын шога. Пашайэнгым колтымыжо годым партинэ организацэ тудым пашаш чын шогалташ, ыштэн кэртмыжым пашаштэ тэргаш, пашажлан контрольым ышташ трэбытла. Вуйлатышылан шкэ пашайэнгжэ-влакын ситыдымашышт нэргэн партийнэ организацыш жапыштэ шижтарыман. Прэступлэньэ нэргэнжэ шижтарымаш адакат утларак лийман. Тидэ—вуйлатышын обйазанностьшо. Но, мутлан, озанлык вуйлатышэ иктаж могай врэдитэльым тўжвак луктын, а партийнэ организацэ тудым аралэн манын тыгай положэньым мэ ала мо она уж. Пашаштыжэ эрэак манмэ гай лач мöнгэшла лийэш. Врэдитэльым тўжвак лукмэкат, тудын олмэш чэстнэ пашайэнгым шогалташ партийнэ организацын чын трэбытлымыжэ дэч варат, озанлык пашайэн-влак тушман айдэмым чўчкыднак аралаш шогалыт. Тыгэ нуно тутышак обыватэльла ангыргэн коштмыштым, политикэ шотышто сокыр улмыштым ончыктат. Тидэ чын огыл мо?

Мэ озанлык пашайэн-влакым чўчкыднак ордэн дэнэ наградитлэна, нунын сэнгымашыштым моктэна. Тидым умбакыжат ышташ тўналына. Но мэмнан тыгай йэн-влакат улыт: нуно прэдприйатын йа промышлэнность отраслын чыла сэнгымашыжым шкэ сэнгымашыштлан шотлат, но пашаштышт кугу политик йонгылыш лиймылан, врэдитэль шотышто сокыр да ончыко шоныдымо улмыштлан мутым ынэшт кучо. Сандэнэ мэмнан вуйлатышына-влаклан шарныктараш возэш: политик шотышто мўндўрк уждымылан нуно моральнэ да йуридичэский вэлэ гына мутым огыт кучо. Тыгай айдэмылан вик каласаш кўлэш: нуно шкэнышт тыгай положэньыш пуртат: троцкист да моло врэдитэль-влак, нунын ыштэн кэртмыштым ужын, нуным койдарэн воштылыт, политикэ шотышто мўндырк уждымыштым мыскылэн койдарат. Тушманым кэч тидэ койдарэн воштылмыжо ончык шоныдымо кулыш пижшэ йужо вуйлатышына-влакым шоналташ тарватыжэ ыльэ, шкэ пашан отвэтствэннэ участкыжым чоткыдынрак тэргаш таратыжэ ыльэ, шкэ аппаратын пашажым утларак чот эскэраш тарватыжэ ыльэ!

Троцкист-фашист шайкын тўжвак лукмо врэдитэль диверсий пашажын урокшо тэвэ мом пэнгыдын палэмда: вуйлатымэ постыш политикэ шотышто тэргэн налмэ, кугыжаныш шотышто чэстнэ улшо пашайэн-влакым ончыко лукташ кўлэш. Кушто мэмнан кадр лушкыдо гын, тушто политикэ могыр гыч тэргэн налмэ йэнгым пэнгыдынак ончыко луктын шогыман. Тидэ кадр чылт йамдылалт шудымо лийэш гынат, тудын тунэмаш кумылышт лийжэ, нуно тунэм кэртшэ лийышт. Тугай йэн шагалак огыл. Нуным пашалан туныктэн шукташ лийэшат, кўлэшат. Нунын паша квалификацыштым нöлталман.

Вуйлатышылан шкэнжын тўн пашайэнгжэ-влакым погэн моштыман, нунын пашаштым тэргыман, пашаштышт улшо ситыдымашым тöрлаташ полшыман, политикэ шотышто кушкашышт полшыман. Тўн пашайэн погымо пашам ончыдымо йа тидэ пашам большэвикла ончэн моштыдымо вуйлатышэ—вуйлатышэ огыл, а йара канцэльарист да йылмортаж. Шуко вуйлатышэ тидэ пашам йўштын онча. Нуно политикэ шотышто шкэныштын отвэтствэнностьыштым мондат. Нуно тэвэ мом мондат: тэргымаш, путыракшэ политикэ шотышто тэргымаш, тугак пашайэнгын пашам ыштэн кэртмыжым вэлэ огыл, политикэ могыржымат шотыш налын пашаш шогалтымаш—кажнэ вуйлатышын-большэвикын эн важнэ пашажэ. Тидым мондымо дэнак пашайэнгым погымо шотышто мэмнан йатыр ситыдымаш уло.

Вуйлатышэ шкэ кадыржэ вэрч мутым куча. Вуйлатышын пашажэ, эн ончычак, пашайэнгым пашаш шогалтэн моштымыж дэнэ, пашайэнгым паша могыр гычат, политикэ могыр гычат ончэн погэн моштымыж дэнэ тэргалтэш. Мэмнан озанлык организацэ дэн прэдприйатылаштэ пашайэн погымо пашам сэрйознынак сайэмдэн она шукто гын, вуйлатышына-влак тидэ паша вэрч сэрйозно мут кучымыштым умылэн огыт шукто гын, мэ троцкист бандын тўжвак лукмо диверсий-шпион врэдитэль пашашт гыч кўлэш урокымат ыштэн шуктэн она кэрт. Пашайэн погымо паша организатлымым сайэмдымэкыжэ мэ социалист строитэльствын чыла шотыштыжат адак писынрак ончыко кайаш тўналына“.

Пашайэн-влакым погымаштэ вуйлатышэ-влакын отвэтствэнностьыштым нöлталаш—тэвэ врэдитэльствэ урок гыч адак ик важнэ пунчал ой“.

III. Вуйлатымаш мэтод

Пытартышлан, кумышо йодыш—вуйлатымаш мэтод нэргэн.

Пытартыш ийлаштэ тидэ йодышыш партий путырак чот ончэн шогэн. Эн пэрвойак „Донбасс шўй промышлэнностьын пашажэ нэргэн“ да „Кўртньö корно транспортын пашажэ нэргэн“ ССР Ушэм Совнарком дэн ВКП(б) Рўдö Комитэтын 1933 ий кэнгэж жапыштэ лукмо пунчалыштым ончыктэм.

Тунам Донбассын пашажэ пэш начар ыльэ. Тудын нэргэн лукмо пунчалыштышт ССР Ушэм СНК дэн ВКП(б) Рўдö Комитэт тыгэ каласэныт:

„... тидэ намысын шэнгэк каймашын тўн причинжылан шўй промышлэнность вуйлатымаштэ, шахтэ гыч тўналын, Нэлэ Промышлэнность Калык Комиссариатын рўдö топливнэ Управлэньышкыжэ шумэш, альэ чылт пытарэн шуктыдымо, йöршэш йöрдымыш лэкшэ канцэльар-бўрократ мэтод шотлалтэш“.

Кўртньö корно транспорт нэргэн лукмо пунчалыштышт ВКП(б) Рўдö Комитэт дэн ССР Ушэм СНК тыгэ каласэныт:

„... кўртньö корно-влакын пашам чылт кэлшыдымын ыштымашышт тўн причинлан — вуйлатымаштэ улшо ситыдымаш, организационно шотан ситыдымаш, кўртньö корно вуйлатымаштэ, район дэн дирэкцэ-влак гыч тўналын, НКПС-ын рўдö управлэньышкыжэ шумэш, альэ чылт пытарэн шуктыдымо, йöршэш кэлшыдымаш лэкшэ канцэльар-бўрократ мэтод шотлалтэш“.

Партий дэн правитэльствын нинэ пунчалыштэн чотшо озанлык орган-влакын пашаштышт канцэльар бўрократ мэтодым пэрэн. Промышлэнность дэн транспорт аппаратыштэ бўрократизмым сэнгымаштэ партий нунын пашаштым нöлталмэ тўн задачым ужын. Тидэ установкын чынлыкшым илыш тўрысак пэнгыдэмдыш. Мэмнан озанлык организацылаштэ бўрократизмым сэнгымэ шотышто ыштымэ кажнэ сэрйозно ошкыл мланна сэрйозно сэнгымашым пуэн. Тидым мэ шўй промышлэнность дэн кўртньö корно транспорт примэрэш вэлэ огыл ужын улына.

Пытартыш ийлаштэ озанлык паша мэтодым сайэмдымаштэ важнэ момэнт—тидэ „функционалкэ“ манмэ ваштарэш кучэдалмаш ыльэ.

Ик жапыштэ аппаратым функциональнэ ыштымаштэ мэмнан озанлык орган-влак пэш умбак пурэныт ыльэ. Практик опыт дэн шинчымаш ситыдымым пэш шуко, ваш-ваш ушыдымо, функциональнэ орган-влакым ыштымаш дэнэ олмэшташ тыршэныт. Тидын дэнэ чўчкыдын пэш сложно бўрократ аппарат лийэдэн. Тудын ужашыжэ-влак ваш-ваш путайалтыныт, паралельнэ ыштышэ, иктэ вэсын йол йымалныжэ путайалтшэ пэш шуко органжэ лийын. Тыгай аппарат бўрократ мут кучыдымашым да бўрократ кадыртылмашым шочыктыдэ ок кэрт. Учрэждэньылаштэ вэлэ огыл, промышлэннэ прэдприйатылаштат „функционалкэ“ мланна шагал огыл зийаным кондэн.

Тэвэ, ик мыньар ий ожно хлопчатобумажнэ промышлэнностьышто ткач дэн ткачихэ-влакым квалификацыдымэ пашазэ дэнэ ваштaлтэн, кумо профэссийым пытарымэ пашаш пижыныт ыльэ. Нунылан кумо пашаштэ посна, куштылэмдымэ производствэннэ функцийым ыштыктэныт. Тидэ „у йöн“ тэкстиль промышлэнностьышто мэмнан йолташ-влак кокла гыч йужыжлан кэлшэн. Тидэ пашам шуктымаштэ шкэ шотшо дэнэ врэдитэль дэн головотьап-влакын ушэмышт лийын. Мэ тидэ кўлдымашым вашкэ тöрлатышна,—тидыжэ сай.

Чыла отраслыштат овартымэ функциональнэ систэм ваштарэш партий чакныдэ кучэдалаш пижын, мутат укэ, тидым тудо чын ыштэн.

Троцкист да моло элэмэнт-влакын диверсионно-шпион-врэдитэль пашаштым тўжвак лукмо дэнэ мэмнан озанлык аппаратын шуко ситыдымашыжэ тўжвак лэктэ. Тэвэ, ындэ раш: троцкист-врэдитэль, диверсант дэн шпион-влак шкэ осал пашаштышт мэмнан озанлык органлаштэ йэдиноначалий принципым бўрократла кадыртылмаш дэнэ пэш шуко пайдаланэныт. Тидэ шотышто ВКП(б) Рўдö Комитэт Плэнумын пунчалжэ тыгэ ойла:

„Йэдиноначалий принципым бўрократичэски кадыртымаш тэвэ мошто лийэда: шуко озанлык вуйлатышэ-влак йэдиноначалий нэгызэш шкэныштын массын да рьадовой озанлык пашайэн-влакын общэствэннэ шонымашышт контроль дэч йöршэш öрдыштö улшылан шотлат, озанлык-производствэннэ активын йўкшым огыт колышт, тидэ активлан энгэрташ кўлмым огыт уж, актив дэч торлат, тыгэ тушман-влакын диверсионно пашаштлан кучылтмо ситыдымаш дэн тöрсырым

Умбакыжэ 3 шо могырышто

*) Умбакыжэ. Тўналтышыжым 11 майыштэ лэкшэ номырышто луд.

В. М. МОЛОТОВЫН статьажэ

Троцкист да моло врэдитэль, дивэрсант дэн шпион-шамыч ваштарэш кучэдалмаштэ мэмнан задачына

Мучаш

шазэ классын кугу нӧлталтмашыжым ончыкта.

Мэмнан ончык каймашна—мэмнан шкэнан адак пашам нӧлталаш шонымына дэчат лэкмыжым мэ шуко примэр почэш палэна. Нунын коклаштэ ик эн раш примэр—тидэ пытартыш ийлаштэ шэм мэталлургийын нӧлталтмыжэ. Орджоникидзэ йолташ поснак ончэн шогымыжо дэнэ шэм мэталлургий кокымшо вичийаш планым 4 ийыштэ эртарэн тэмэн вэлэ огыл, вичийашлан паламдымэ тэхник показатэльым домна дэн мартэнлаштэ эртэн кайэн. Пэрвой вичийаш тӱҥалтыш дэч вара мэмнан домна-влак шкэнынштын кучылтмо коэффициэнтыштым 70 процэнт утларак нӧлталынт. Мартэн коҥга пундашын квадрат мэтржэ гыч вурсым налмаш тидэ жапыштак 56 процэнт кушкын.

Чумыр промышлэнностьышто пашалэктыш ындэ кодшо ийласэ дэч писынрак кушкэш, у тэхникым тунэммаш вийанрак ончык кайа—тэвэ мэмнан у кугу ончык каймашын залогшо.

Тидын годымак шарнаш кӱлэш, тэхник шотышто ончыл капиталист эл-влакым поктэн шуаш да эртэн кайаш манмэ задачым мэ альэ шуктэн огынал. Мланна кугэшнаш нигузэ-ат ок лий. Тидэ задачым шуктышашлан кӧра альэ шуко ыштыаш кӱлэш. Тидэ пашам писынрак шуктышашлан ик эн важнэ йӧнжӧ—промышлэнность гыч да чумыр кугыжаныш аппарат гыч врэдитэль, дивэрсант, шпион дэн моло йырынчыкым куклэн лукмаш.

Троцкист-влакын да нунын чыла сойузникыштын врэдитэль — дивэрсион — шпион пашашт тидым ончыкта: шкэ лушкыдылыкыштлан кӧра нуно совэт власть дэнэ ваш кучэдалын огыт кэрт. Социализм да тудым стройышо-влак ӱмбак вишак кэржалташ шонымыштлан огыл, а социалист стройын вийжэ нунын вийышт дэч висаш лийдымын кугу, сандэнэ двурушничэствын пычкэмыш корныжо дэнэ коштыт. Нуно волгыдо дэч лӱдыт да садлан лойальность дэнэ да совэт - властьлан прэданнэ улмо дэнат лэвэдалтын, двурушникла илат.

Нуно ик мыньар ий годым промышлэнностьышто да шуко моло органлаштэ да отвэтствэннэ вэрлаштэ шкэ прэдатэль подрывной пашаштым палаш лийдымын ыштылын улыт. Тидэ факт мэмнан коклаштэ шучко тыпланымаш да политик шотышто ончык шонымаш мыньр вийан улмыштым ончыкта. Политик шотышто тыгай лишкэ ужмаш дэнэ, тыгай шучко ончык шонымаш дэнэ кэлшаш ок лий. Вуйлатымэ пашашкэ ӱжмӧ влак могырым тидэ ончыкталтэш гын, утларакат кэлшаш ок лий. Тыгай годым критик дэч лӱдмаш да самокритиклан артамдымэ прэступлэньэ. Мэмнан коклаштэ ик двурушник—врэдитэль уло гынат, шучкылык нэргэн мондаш ок лий, тыпланаш ок лий, массэ мэмнан почэш кайа манын шкэнам куандараш ок лий. Кучэдалмаштэ двурушник-влакын у да шучкылыкым ыштэн кэртшэ йӧнышт гыч нинэ выводым огына ыштэ ыльэ гын, мэ большэвик маналташ правам йомдарэна ыльэ.

Йапон - нэмыч - троцкист агэнт-шамычын врэдитэльствыштым, дивэрсийыштым да шпионажыштым почын лукмаш мэмнан жапыштэ капитализм дэн социализм коклаштэ кучэдалмашын пӱсӧ да сэрйозно улмыжым паламда. Социализм ваштарэш тушман чыла тӱрлӧ йӧн дэнат кучэдалэш. Лушкыдо коммунист-шамычын тэҥгэчэ тайныштмышт фашист-шамыч дэнэ каҥашэн да нунылан пайдалан ыштымэ врэдитэльствэ, дивэрсий дэн шпионаж актыш куснэн. Мэ пэрымылан пэрэн вашмутым пуаш, шкэнан корно ӱмбалнына фашизм лагэрьысэ нинэ лазутчик дэн подрывник-шамычым отрьадыштым чыла вэрэ шалаташ обйазан улына. Мэ шинчэна: тидэ мэмнан элысэ шэмэр-шамычын интэрэсышт дэн шонымыштлан вэлэ огыл, но чумыр тӱньасэ пашазэ классын шонымыж дэн интэрэсшыланат кэлша. Мэ тэҥгэчэ, альэ ожсо коммунист-влак кокла гыч мэмнан тушман-влак пытартыш тӱрыш шуын кэртыт, нуно шкэ родин шотышто кэч могай измэн дэн прэдатэльствымат ыштэн кэртыт, манын шонэн ыжна кэрт. Тачэ, тынар почын лукмо дэч вара, мэ нуным чын чурийыштым палэна. Кучэдалмашын пӱсӧ формыжо мэмнан тушман-шамычын ӱшанышт пытымым да нунын путырак чот шыдэшкэн пытартыш срэдствым руалтэн кучымышт нэргэн ойла. Тыгак тидэ мланна рэвольуционно шижмашым, социалист организованностьым, большэвик сознатэльностьым адакат кӱшкырак нӧлташ кӱлмӧ нэргэн ойла. Тунам вара троцкист, бухарин дэн моло группо-шамычын шакшэ пашаштым почын лукмаш мэмнан стройым умбакыжат пэҥгыдэмдаш полша да мэмнан элыштэ социализмын адак кугурак сэҥымашыжым ыштыкта.

Тэҥгэчсэ йужо мэмнан попутчик-влак тушманын лагэрьышкыжэ кайэныт, фашизмын агэнтурышкыжо савырнэныт, контррэвольуцын бандит - шамыч лийыныт, — тидлан ӧршаш укэ. Мэ альэ капиталист кугыжаныш - влакын авырымэ оҥгышто улшо ик социалист эл гына улына. Мэмнан ончыко каймашна кугу, но лач нунак гына класс тушманым эрэ утларак шыдэштарат. Ончык каймаштына нуно шкэныштын пытышашлыкым ужыт. ССР Ушэм дэч посна моло чыла элыштэ овааланымэ вэрым налын шогышо буржуазий шкэ позицыжым да властьым пашазэ-шамычлан добровольно пуаш чылтат ок шоно.

Буржазнэ прэдрассудкэш варнышэ да шэмэр-шамычын рэвольуционно вийыштлан ӱшаныдымэ-шамычым мугым колыштыктэн да шкэ куатшэ дэч лӱдыктэн ашнаш тудо альэ шагал огыл йӧным муэш. А тыгай йэҥжэ, путыракшэ тыгыдэ буржуазий коклаштэ, шагал огыл.

Рэвольуционно лагэрь гыч тушман дэк куржмашым пашазэ-шамыч шукэртсэк шинчат. Социализм вэрч кучэдалмэ историй тыгайым шагал огыл шинча. ССР Ушэмыштэ социализмын ончык каймашыжэ рэвольуционно событий-влакын энгэртышышт улэш. У кугу рэвольуционно событий-шамычын лишэммашыжэ чыла элыштат эрыкыш лэкташ тыршышэ пашазэ шамычын кумылыштым нӧлта, но тидак адак буржуазнэ прэдрассудко дэнэ варнышэ да пашазэ классын вийжылан ӱшанындымэ йэҥ-шамычын ӧрткымашым луктэш. Буржуазий лагэрьыш троцкист дэн бухаринэц - шамычын куржмышт да врэдитэль, дивэрсант, пуштэдышэ да шпион бандыш нунын савырнымышт лач тидын нэргэн ойлаг.

Буржуазий ваштарэш кучэдалын кэртдымэ-шамыч да шкэнжын илышыжым пашазэ класс дэнэ огыл, а капитализм дэнэ кылдаш сайраклан шотлышо-шамыч мэмнан дэч кайэныт. Мланна тушман-шамычым у кучэдалмашлан йамдылалтмэ годым, но тидэ кучэдалмаш тӱҥалмэ дэч ончыч почын лукмыланна куанаш кӱлэш. Мланна тидэ пашам, жапым шуйыдэ да ӧрын шогылтдэ мучашыш шукташ вашкашна кӱлэш.

Совэт Ушэм капиталист систэм дэнэ сорэвноватла. Кучэдалмаш эрэ кумданрак шарла. Тудын пӱсылыкшӧ нэргэн, у сарым йамдылышашлан, капиталист эл-шамычын приниматлымэ йатыр мэр ончыкта. Тидэ йамдылалтмаштэ чылан нинэ троцкист дэн моло-шамычын врэдитэль шайкышт ик пэш активнэ отрьад. Тидын нэргэн мондымаш, ончык уждэ илымаш — калык ончылнысо, шэмэр шамыч ончылнысо шкэ долгым мондымаш лийэш.

Тидэ сорэвнованьыштэ сэҥышашлан, мланна эрэак ончыко кайаш кӱлэш, мланна шкэнан ончык каймашнам сар дэч ончычсо Российын висажэ дэнэ огыл, а кызытсэ виса дэнэ висаш кӱлэш. Жап улмо годым, лушкыдо участкылаштэ тӧрланышашлан, утларак вийан капиталист эл-шамычын пашалэктышышкышт да тэхник нормышкышт шушашлан, кажнэ жапым кучылтман. Чыла мэмнан пашашкына шэмэр массым, рӓдовой пашайэҥ-шамычым, активым адакат вийанрак шупшаш кӱлэш. Кадр-шамычым большэвикла воспитатлымашым нӧлталаш да чыла организацылаштэ пашайэҥ-влак погымашым большэвикла шындаш кӱлэш. Тидым шотыш налаш кӱлэш: тушман ындэ чыла ышта, кучэдалмашын чыла йӧнжым кучылтэш, чыла шэлшыш пура; мэмнам онталышашлан да моло сэмын пурэн кэртдымэ вэрыш пурышашлан тушман мэмнан партийнэ билэтымат кучылтэш. Чыла отраслыштат чумыр вуйлатымаш коммунист - шамычын кидыштэ улмым ужын, вуйлатымэ вэрыш пурышашлан тушман коммунист вугэмым чийа. Тушманым почын луктын социализмым ыштышэ - шамычын дэйствуйушо армийышт гыч поктыл колтымаш, мэмнан армийым вийаҥдымаш, тудын вийжым нӧлталмаш—у сэҥымаш-шамычын гарантийышт.

Садланак мэмнан кокла гыч кажныжэ коммунистын свӓщэннэ обӓзанностьыштым шарныман, шкэ большэвик шижмашыжым вийаҥдыман, кадр-шамычын большэвик сознатэльностьыштым нӧлтыман. Тӱҥжӧ ындэ мэмнан дэч—большэвик шамыч дэч лэкшашлык. Мэ, коммунист-шамыч, шкэнан задачым мочоло умлэна да кӱлэш выводым, большэвик выводым ыштэна гын,—мэмнан ончыко каймашнат тунарак писэмэш.

Тунэмын лэктыч

КОСОЛАПОВО (авиопочто дэнэ). Куршаков пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ ВКП(б) историй тунэммэ комсомол кружок пашам 1936 ий сэнтӓбрь тылзыштэ ышташ тӱҥалын ыльэ. Програмыштэ ончыктымо тэмэ-влакым тидэ кружок тунэмын пытарыш.

Кружокышто чылажэ 7 комсомолэц тунэмын. Пропагандист Игумнов йолташ пашам сайын ыштыш. Ик заньатьат кӱрылтын огыл. Тунэмшэ-влак эрэак йамдылалтын коштыныт.

7 майыштэ выпуск лийэ. Выпуск годым утларакшым Йэмэльйанов, Кочэргин, Аристов йолташмыт сайын тунэмыштым ончыктышт.

Рудаков.

Морко райкомолын 4-шэ плэнумжо

Тэний II майыштэ Морко райкомолын IV-шэ чэрэтан плэнумжо эртыш.

Плэнум ВЛКСМ райкомын пашажэ нэргэн райкомол сэкрэтарь Лазарэв йолташын отчотан докладшым колышто.

Доклад дэч вара прэньыштэ 22 йэҥ ойлэн. Нуно райкомолын начар пашажым критиковатлышт.

Райкомол тӱҥалтыш организацэ-влакым кӱлэш сэмын вуйлатэн шогэн огыл. Садланак посна комсомол организацылаштэ комсомолэц-влак рэвольуцион шижмашыштым лушкыдэмдэныт. Тэвэ пэдучилищыштэ йатыр жап мартэн калык тушман националист Н. Мухин пашам ыштэн. А комсомолэц-влак тудын контррэвольуцион пашажым ужын огытыл.

Плэнум ВЛКСМ райком сэкрэтарь В. Лазарэв йолташым вэс пашаш каймыжлан тудым сэкрэтарь паша гыч утарыш. ВЛКСМ Морко райком сэкрэтарьлан шуко йӱк дэнэ Димитрийэв йолташым сайлымэ.

Шырчык Кости.

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ

США комсомол сйэзд пэтырнэн

НЬЙУ-ЙОРК, 6 май. Амэрик сойэдиньон штат комсомолын сйэздшэ пэтырнэн. Комсомол пашам шараш програмым ыштымэ. Рэспубликан Испанийлан полшаш ӱжшӧ рэзольуцым лукмо. Сйэзд Испанийыштэ крэдалшэ Линкольн лӱмэш амэрикан батальоным саламла. Сйэзд троцкизмым карга.

США комсомол Рӱдӧ Комитэт сэкрэтарьлан Росым, прэдсэдатэльлан Грийым, вицэ-прэдсэдатэльлан Хэрндэным сайлымэ.

ПЭДИНСТИТУТЫШТО САМОКРИТИКЫМ ПЫЗЫРАТ

Марий пэдагогик институтышто самокритикым шараш кызытат эркым огыт пу, эрэ пызырэн шогат. Тидэ факт эн чотшым йылмэ дэн литэратур факультэтыштэ лийын шога. Тушто посна прэподаватэль - шамыч самокритик дэн критикым клэвэталан вэлэ шотлат.

4 майыштэ лэкшэ „Марий коммун" газэтыштэ Пэдинститутын госэкзамэнлан начар йамдылалтмыжым критиковатлымэ ыльэ. Газэтыштэ ончыктымо ситыдымашым пытарышаш олмэш руш литэратур дэнэ туныктышо Николайэв йолташ „Марий коммунышто" возымо — клэвэта,—вэлэ маньэ. Критикым клэвэталан шотлышо Николайэв дэн Миримский (йылмэ дэн литэратур факультэтын дэканжэ) шкэныштын ситыдымашыштым тöрлаташ кызытат пижын огытыл. А литэратур факультэтыштэ пэш сэрйозно ситыдымаш-влак улыт. Туныктымо программэ ик канат огэш тэмалт. Тунэммаштэ пэнгыдэ росписаньэ укэ, тудым кэчэ йэда вашталтылыт. Прэподаватэль-шамыч лэкцийым лудаш йамдылалтдэ толыт. Тидэ утларакшым Николайэв дэн Корнилова могырым койын шога. Николайэв тэкст шамычым посна отрывок дэнэ вэлэ лудын умландара, шинчымашым тичмашын, кэлгын огэш пу. Тыгэ Щэдрин дэн Островскийым туныктэн. Корнилова умлыдымо йодышлан вашмутым огэш пу, студэнт-шамычым бэстолковый улыда, садлан огыда умло, манын вурса (III курс). Тидэ альэ шагал, Корнилова прогулым ышташ пэш йöрата. 25 дэн 29 апрэль кэчылаштэ прогулым ыштэн. Тугэ гынат, тидын нэргэн дэкан - комсомолэц Миримский йÿкымат луктын огыл.

Марий йылмэ туныктышо Бурдаков йолташ мо ыштышашыжымат ок шинчэ. III курсышто марий йылмым тунэмдэ фэвраль тылзыштак программэ гыч луктын шуэныт.

Марий йылмэ мэтодикым буржуазнэ националист Соколов туныктэн. Тудо туныктымаштыжэ буржуазнэ националист идэйым пуртэн шогэн. Садлан тöрлатэн туныкташ Бурдаков йолташым шогалтымэ ыльэ. Тушман Соколовын туныктымыжым, тудын антипартийнэ идэйжым большэвикла критиковатлэн йöрдымашым лукташ годым Бурдаков йÿкымат ыш лук. Тудо мэтодологий шотышто нимомат ыш тöрлатэ, возымо паша нэргэн вэлэ туныктыш.

Кызыт институтышто марий литэратурымат огыт туныкто. Марий студэнт-шамычлан марий литэратур мэтодикым (программыш пурышо дисциплин гынат), кастэнэ вэлэ туныктышт.

Пэдинститутышто пэдагогик дэн пэдагогикэ историй тунэммаш ик тÿнг вэрыштэ лийман. Тугэ гынат, М. П. Кльонов йолташ пэдагогикэ историйым начар туныкта, лэкций лудаш эрэак 10—15 минутлан вараш кодын коштэш. Садланак лэкцийым 88 шагат лудшаш олмэш 130 шагат лудын. Практик пашалан ик шагатымат кодэн огыл. А практик пашам обязатэльнэ эртараш к ÿ л э ш ыльэ. Тидэ шотышто 1936 ий 23 ийуньышто ВКП(б) Рÿдö Комитэт дэн ССР Ушэм Совнаркомын лукмо пунчалым пудыртымо.

Институтышто й э ш л а илымаш (сэмэйствэнность) подхалимство чот шарлэн. Кö прэподаватэль дэнэ сайэш лэкташ тöчэн ÿйэдылэш гын тудлан кÿкшö отмэткым шындат. Тэвэ П. Николайэв подхалим С. Ивановлан мировой литэратур дэнэ кÿкшö отмэткым шындыш. Шабдар Осыпат похалимым йöрата, С. Ивановлан пэдпрактикэ годым кÿкшö отмэткым п у ы ш. Иванов гын, моло студэнт-шамыч дэч посна сайын тунэммашыжэ укэ. Лачак подхалим шотышто гына моло студэнт дэч ойыртэмышыжэ уло.

Нинэ ситыдымашым студэнт-влак самокритик шот дэнэ чарашкэлукнэштыльэ, но самокритикым йöратыдымэ кашак самокритиклан шарлаш эрыкым ышт пу. Дэкан-комсомолэц Миримский дэн литэратур факультэтысэ комсомол организацин сэкрэтарьжэ Шалин йолташмыт, кö Корниловам критиковатла гын, тудо националист Михэйэвым арала,—маныт. (Тыгэ нуно учитэльский институтын II-шо курсыштыжо о й л э н ы т). Погынымаштэ (тидэ курсыштак) прэподаватэль дэн студэнт коклаштэ отношэньым сайэмдаш лÿмын пунчалым луктыныт. Нуно самокритик шарымашым ваш-ваш кэлшымаш пужлымылан в э л э шотлат. Садланак 23 апрэльыштэ лийшэ погынымаштэ самокритикым шараш эрык ыш лий.

Тыгакак 7 майыштэ лийшэ йылмэ дэн литэратур кафэдрын засэданьыштыжат самокритиклан кумда эрык ыш лий. Самокритикым йöратыдымэ йэнг-влак студэнт-влакын критикыштым ваштарэш эрэак кычкырэн шинчыныт. (III курс).

Пэдинститутышто пукэртэ огыл буржуазнэ националист кашакым чарашлэ лукмо. Тыжэчын институтын чыла коллэктивышлан сэрйозно политик выводым ыштышашлык кÿлэш ыльэ. Тугэ гынат, кызытат тыштэ сай огыл настройэньым пытарымэ огыл. Институтын чыла пашаштыжат большэвик самокритик тулым шарэн, улшо ситыдымашым чылтак пытарыман.

Гэоргий Йакушэвский.

„Рвээ коммунист" газэтын наборно бригадысэ наборщица-влак. Пурла гыч шолашкэ: Матвэйэва Катьа (бригадир), Иванова Настьа, Смирнова Вэра (разборщица), Пашкова, Шибанайэва йолташмыт.

ШВЭРНИК ЛЎМЭШ КРОСС

КРОССЫШТО 65 ИЙАШ КУГЫЗА КУРЖЫН

12 майыштэ Йошкар-Олаштэ Швэрник лÿмэш кросс эртаралтэ. Кроссым Йошкар-Оласэ физкультур дэн профсойуз организацэ-влакын физкультур паша ыштымыштым тэргымаш шот дэнэ да ГТО значоклан нормо сдатлаш авалтымаш дэнэ эртарымэ.

Кроссышто чылажэ 282 йэнг участвоватлэн. Тидэ шот гыч пöрйэнг—177 йэнг, ÿдрамаш—105 йэнг лийыныт.

Пöрйэнг-влак 1000 мэтр кужытыш куржыныт. Тыштэ сай рэзультатым Соколов („Октябрь" спорт общэствэ)—2 минутат 55, 6 сэкунд, Б о г о р о д с к и х (ПЛТИ)—2 минутат 57, 2 сэкунд, Фаворский („Динамо")—2 мин. 58, 1 сэкунд, Сэргэйэв („Динамо")—2 мин. 58, 2 сэкунд, „Динамо" гычын Баймурзин (2 мин. 57, 2 сэкунд) ончыктэныт.

Ÿдрамаш-влак кокла гыч Одинцова („Динамо"), Шабакова („Октябрь"), Бубнова (ПЛТИ), Цапайэва („Динамо") ончыл вэрыш лэктыныт.

Кроссышто 65 ийаш Шагафэйэв йолташ куржын. Тудо шонгo гынат, 1000 мэтр кужытым эрэ ик сэмын куржо. Шагафэйэв йолташ стартыш 2 минутат 11 сэкунд жапыштэ толын шуын. Тудым кросс ончаш погынышо чыла калык пэш кужун совым кырэн ваш лийыч.

ГТО значоклан ÿдрамаш кокла гыч 37 йэнг, пöрйэнг кокла гыч 90 йэнг утла сдатлэныт.

Каласаш кÿлэш, кроссым пэш сайын организованнэ эртараш чыла условий ыльэ. Тугэ гынат, комсомол, физкультур да профсойуз организацэ-влак кросс эртарымашым кÿлэш сэмын ышт аклэ. Садлан кросс ситышын организованнэ ыш эртэ. Шукo физкультур дэн комсомол организацэ-влак (Пэдинститут, Лэсотэхинститут, Пэдрабфак, лэсорабфак да молат) кроссышто участвоватлышэ влак спискым мэханичэский возэныт. Садлан спискышто возымо 1159 йэнг гыч, кроссышто 282 вэлэ участвоватлэн.

Ончыкыжым тыгай ситыдымашым пытараш кÿлэш. Пашам кумтылгын гына эртараш тöчыман огыл.

Им.

Стахановэц-влак кушкыт

Косолапово районысо комсомол организацэ кодшо ийыштэ шкэ радамжэ гыч йатыр стахановэц-влакым кушташ. Кокымшо стахановын ийыштэ стахановэц-влакым эша утларак шукэмдаш, комсомолэц да пÿтынь молодёж коклаштэ массэ-политик пашам сайэмдаш, стахановэц - влакым воспитатлаш задачым шындэн.

Тидэ задачым шукташлан райкомол тÿнгалтыш организацылашкэ 18 комсомолэцым колтэн. Район рÿдö гыч колтымо комсомолэц влак вэрлаштэ Сталин йолташын ВКП(б) Рÿдö Комитэт плэнумышто ыштымэ докладшым, Косарэв йолташын ССР Ушэм ЦИК прэзидиумышто лэнин комсомоллан Трудовой йошкар знамэ орданым пумо нэргэн ойлымыжым лончылэныт. Сталин докладшым да Косарэв йолташын ойлымыжым лончылымо дэч вара „Пэлэдыш" колхоз пэлэнсэ комсомол организацэ стахановэц движэньым чот шарэн колтыш. Стаханов движэньым шарымэ дэнак комсомолка влак А. Васэньова, П. Малинина, Завойских ик лэмэкан плуг дэнэ 1,34 га гыч 1,52 га мартэ куралыныт. „Путиловэц" колхоз гыч Вараксин Йыван ик лэмэкан плуг дэнэ 1,65 гам, Вараксин Алэксандр 1,76 гам, Виноградов 1,67 гам куралыныт. Нинэ йолташ-влак паша лэктышым вашражым эша кугэмдэн толыныт. 22 апрэльыштэ А. Вараксин 1,91 гам, Вараксин Йыван 1,82 гам куралыныт.

Стаханов движэньэ Йэлэйэвэ йал совэт кöргысö колхозлашат кумдан шарлэн. Стаханов движэньым шарымаштэ комсомолэц-влак инициатыр лийыныт.

Лэнин комсомоллан ордэн пумашым комсомол организацэ-влак кугун кумыл нöлталтмаш дэнэ ваш лийыныт. Нуно комсомол ончылан шындымэ задачым сайын шукташлан вэрч кэчэдалаш м у т ы м пуат. „Танк" колхоз гыч комсомолэц влак тэвэ мом сэрат:

— Правитэльствын лэнин комсомоллан кугу наградым пумыжо мэмнан кумылнам эша кÿшкö нöлтэн. Мэ, лэнин комсомолын члэнжэ влак, эша чот тунэммаш, молодьожым коммунизм шÿлышэш воспитатлаш пижына. Колхозышто стаханов движэньым эша кумдан шарэна.

Комсомолэц - влак ш к э ÿмбак налмэ обязатэльствым шукташ вэрч виййан кучэдалыт.

Лэнин комсомоллан ордэным пумо нэргэн Косарэв йолташын ойлымыжым лончылымо дэч вара МТС комсомол организацат стаханов движэньым кумдан шарэн. Шошо ага жапыштэ комсомолка-трактористка-влак паша лэктышыштым йатыр кÿшкö нöлтэныт. Комсомолка Попова трактор дэнэ ик смэнылан 8,70 гам, комсомолка Чэртищэва 7,80 гам, Смирнов 8,40 гам, Воронцова 7,20 гам, Очийэв 7 гам куралыныт. Коноплььова, Чэмоданова, Бадьин, Багайэв йолташмыт вуйлатымэ ÿдрамаш тракторнэ бригадэ-влак да Осипов йолташын вуйлатымэ комсомол тракторнэ отрйд МТС-ыштэ эн ончыл вэрым налын шогат.

Но альэ МТС комсомол организацыштэ ситыдымашат йатыр уло. Тракторнэ отрйдлаштэ политик-массэ паша лушкыдын шукталтэш. Мэмнан ончылно молодьож коклаштэ политик массэ пашам вийангдаш, кажнэ комсомолэцым, стахановэцым воспитатлаш паша шога.

Райкомол сэкрэтарь— РУДАКОВ.

Радиом шындымэ

„Изи кокшан" колхозэш (Йошкар-Ола район) радиом шындымэ. Радио колышташ колхозник-влак кажнэ кастэн погынат.

Смирнов.

Врид. отв. рэдактора— П. И. ТЭМЭРЭШЭВ.

Упол. Марлита № 70. Тираж 2665 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ „М К".